

[2014]

Πρώτες βοήθειες σε ζώα με δηλητηρίαση από γεωργικά φάρμακα

[Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων]

[Η παρούσα διαδικασία στηρίχτηκε σε κείμενο που παράχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE+ «Καινοτόμες Δράσεις για την Αντιμετώπιση της Παράνομης Χρήσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων σε Μεσογειακές Πιλοτικές Περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (LIFE09 NAT/ES/000533) και στο πλαίσιο της δράσης της Εθνικής Ομάδας Εργασίας Ενάντια στη Χρήση Δηλητηριασμένων Δολωμάτων στην Ελλάδα.

Η επεξεργασία του κειμένου έγινε από τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής και τη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αποσκοπεί στην παροχή οδηγιών για τις πρώτες βοήθειες σε ζώα με συμπτώματα δηλητηρίασης από τα γεωργικά φάρμακα]

Πρώτες βοήθειες σε ζώα με δηλητηρίαση από γεωργικά φάρμακα

Η παρούσα διαδικασία στηρίχτηκε σε κείμενο που παράχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE+ «Καινοτόμες Δράσεις για την Αντιμετώπιση της Παράνομης Χρήσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων σε Μεσογειακές Πιλοτικές Περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (LIFE09 NAT/ES/000533) και στο πλαίσιο της δράσης της Εθνικής Ομάδας Εργασίας Ενάντια στη Χρήση Δηλητηριασμένων Δολωμάτων στην Ελλάδα.

Η επεξεργασία του κειμένου έγινε από τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής και τη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αποσκοπεί στην παροχή οδηγιών για τις πρώτες βοήθειες σε ζώα με συμπτώματα δηλητηρίασης από τα γεωργικά φάρμακα.

*Η διαχείριση περιστατικών άμεσης επέμβασης και χορήγησης πρώτων βοηθειών σε ζωντανά ζώα με πιθανή δηλητηρίαση, είναι ιδιαίτερα απαιτητική και εξειδικευμένη διαδικασία και **απαιτεί την παρουσία κτηνιάτρου.***

1. Στόχος: επείγουσα ανάσχεση και αποτροπή περαιτέρω προσβολής από τον νοσογόνο παράγοντα με:
 - Παρεμπόδιση παραπάνω απορρόφησης.
 - Χρήση ειδικών αντιδότην.
 - Ταχεία εξάλειψη της τοξικής ουσίας που απορροφήθηκε.
 - Υποστηρικτική θεραπεία.
2. Οι συνήθεις τοξικές ουσίες περιλαμβάνουν ένα μεγάλο εύρος ουσιών, από περιβαλλοντικές τοξίνες μέχρι και κτηνιατρικά φάρμακα, σκευάσματα για ανθρώπινη χρήση, χημικά οικιακής χρήσης και τρόφιμα. Οι παρούσες προτάσεις εξειδικεύονται σε περιπτώσεις δηλητηρίασης από γεωργικά φάρμακα.
3. Οι οδοί που καταναλώνονται αυτές οι τοξικές ουσίες είναι:
 - Κατάποση μέσω της πεπτικής οδού (η πιο συχνή οδός: 75% -90% των ζώων).
 - Εισπνοή μέσω της αναπνευστικής οδού.
 - Δερματική επαφή.
 - Οφθαλμική έκθεση.
4. Γενική θεραπευτική προσέγγιση
 - Πρόκληση εμέτου: πριν την πρόκληση εμέτου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:
 - Ο χρόνος από την κατάποση (όχι >από 4 ώρες).
 - Η τοξική ουσία (εάν είναι εφικτό).
 - Η κλινική κατάσταση του ζώου.

Η πρόκληση εμέτου:

 - Επιτυγχάνεται με χορήγηση φαρμακευτικών ουσιών (απομορφίνη, α2-αγωνιστές, υπεροξειδίου του υδρογόνου).
 - Γίνεται ΜΟΝΟ από κτηνίατρο, φροντιστή ζώων ή άλλο εξειδικευμένο άτομο.

- Οι κρύσταλλοι μαγειρικής σόδας (όξινο ανθρακικό νάτριο, NaHCO_3) μπορεί να χορηγηθούν από άλλο άτομο σε εμπειρική δόση.

Αντενδείξεις:

- Η πρόκληση εμέτου αντενδείκνυται σε ζώα με νευρολογικά συμπτώματα, με σοβαρή καρδιακή νόσο, σε λήθαργο ή κώμα, σε υποξία/δύσπνοια, σε κατάποση όξινης ή καυστικής τοξικής ουσίας ή τοξικής ουσίας με βάση το πετρέλαιο.
- Το επιτραπέζιο αλάτι και η μουστάρδα είναι μη αξιόπιστες ουσίες.
- Πλύση στομάχου: Η πλύση στομάχου γίνεται σε ζώα με καταστολή του κεντρικού νευρικού συστήματος υπό γενική αναισθησία και ΜΟΝΟ από κτηνίατρο.
- Χορήγηση ενεργού άνθρακα: Προσοφθητικό για πολλές τοξικές ουσίες σε μορφή ημίρρευστων διαλυμάτων, χαπιών ή κάψουλων, αλλά χορηγείται με στοματογαστρικό καθετήρα ΜΟΝΟ από κτηνίατρο.
- Χορήγηση καθαρτικών: Αυξάνουν την ταχύτητα απομάκρυνσης της τοξικής ουσίας από τον γαστρεντερικό σωλήνα και αντενδείκνυται σε διάρροια, αφυδάτωση, ηλεκτρολυτικές διαταραχές, ειλεό.
- Χορήγηση αντιδότην: Η χορήγηση αντιδότην θεωρείται ιατρική πράξη και πρέπει να πραγματοποιείται ΜΟΝΟ από κτηνίατρο.

5. Σταθεροποίηση της γενικής κατάστασης του ζώου:

- Έλεγχος του νευρικού συστήματος.
- Ενδοφλέβια χορήγηση υγρών ή/και αίματος.
- Παροχή οξυγόνου.
- Έλεγχος του καρδιαγγειακού συστήματος.
- Έλεγχος της νεφρικής λειτουργίας.
- Ρύθμιση της θερμοκρασίας.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Πριν την παροχή πρώτων βοηθειών σε ζωντανά ζώα θα πρέπει ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ!!! να εκτιμάται η κατάσταση τους αναφορικά με την πιθανή παρουσία συμπτωμάτων **ΛΥΣΣΑΣ!!! οπότε και θα πρέπει να ειδοποιούνται οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.**